

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

05-08-50

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання самостійних робіт
з навчальної дисципліни

«Географія та економіка міжнародного туризму»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
спеціальностями 242 «Туризм»
та 241 «Готельно-ресторанна справа»

Рекомендовано
науково-методичною комісією
зі спеціальності
242 «Туризм»
Протокол № 6 від 26.06.2019 р.

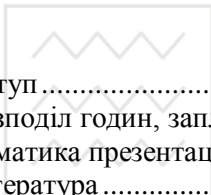
Рівне – 2019

Методичні вказівки до виконання самостійних робіт з навчальної дисципліни «Географія та економіка міжнародного туризму» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 242 «Туризм» та 241 «Готельно-ресторанна справа» / Коротун С. І., Яковишина М. С. – Рівне : НУВГП, 2019. – 18 с.

Укладачі: Коротун С. І. к.геогр.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;
Яковишина М. С. старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Відповідальний за випуск – Коротун С. І., канд. геогр. наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Вступ.....	3
Розподіл годин, запланованих на самостійну роботу студентів	4
Тематика презентацій	5
Література	10
Додатки	12

Вступ

Дисципліна «Географія та економіка міжнародного туризму» є дисципліною фахового спрямування підготовки спеціалістів у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

Мета навчальної дисципліни «Географія та економіка міжнародного туризму» – ознайомити студентів спеціальностей 242 «Туризм» та 241 «Готельно-ресторанна справа» з тенденціями і закономірностями розвитку міжнародного туризму та сформувати у них сучасне економіко-географічне мислення.

Предмет навчальної дисципліни – підходи і методи до вивчення географії та економіки міжнародного туризму, основні чинники розвитку міжнародного туризму та особливості територіальної організації туризму в Україні та світі.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з міжнародними туристичними організаціями, їх значенням для туристичної галузі;
- сформуванати у студентів розуміння особливостей формування міжнародних туристичних потоків;
- сприяти опануванню підходів і методів, що застосовуються для забезпечення успішного розвитку туризму у різних регіонах світу.

Майбутні фахівці сфери туризму та гостинності після завершення вивчення курсу «Географія та економіка міжнародного туризму» повинні **ЗНАТИ:**

- історію туризму;
- форми, типи і види туризму;
- туристичне районування світу і України;
- особливості формування туристичних потоків та їх розміщення у туристичних регіонах світу;
- функціонування ринку міжнародного туризму та гостинності у світі і в Україні;
- вплив міжнародних туристичних організацій на організацію туризму;
- механізми державного регулювання туризму;
- перспективи розвитку міжнародного туризму у світі і в Україні.

УМІТИ:

- оформлювати документи щодо дотримання паспортно-візових формальностей;
- виконувати правила безпеки, перетину кордону, санітарно-гігієнічних та медичних формальностей.

АНАЛІЗУВАТИ:

- тенденції та закономірності розвитку туризму;
- економічні, соціальні, політичні, культурологічні події для встановлення причинно-наслідкових зв'язків розвитку туризму.

Розподіл годин, запланованих на самостійну роботу здобувачів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Предмет географії та економіки міжнародного туризму	8	10
2	Тема 2. Методи вивчення географії та економіки туризму	8	10
3	Тема 3. Закони і закономірності територіальної організації світового ринку міжнародного туризму	12	16
4	Тема 4. Туроператорська і турагентська діяльність в міжнародному туризмі	6	12
5	Тема 5. Міжнародні і національні туристичні організації	12	16
6	Тема 6. Державне регулювання і інвестування в міжнародному туризмі	12	16
7	Тема 7. Індустрія міжнародного туризму	10	14
8	Тема 8. Страхування і безпека туристів	4	8
9	Тема 9. Планування і політика розвитку туризму	7	10
10	Тема 10. Географія основних видів туризму на міжнародному ринку туристичних послуг	10	14
11	Тема 11. Популярні туристичні регіони світу	10	14
12	Тема 12. Перспективи розвитку міжнародного туризму	6	10
13	Тема 13. Географічний аналіз міжнародного туризму на рівні країн і макрорегіонів	12	15
14	Тема 14. Місце України в міжнародному туризмі	8	12
Всього		125	177

Найбільш загадкові місця світу
Історія розвитку та занепаду Thomas Cook Group
Об'єкти світової природної та історико-культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні
Сім чудес світу (природних, архітектурно-історичних)
Сім чудес України (природних, архітектурно-історичних)
Найкращі музеї світу
Найпопулярніші архітектурні об'єкти світу
Міжнародні туристичні організації
Популярні водні та залізничні круїзи світу
Туристичні центри світу: спортивний туризм
Туристичні центри світу гірськолижного туризму
Туристичні центри світу ділового туризму
Туристичні центри світу конгресово-виставкового туризму
Туристичні центри світу фестивального туризму
Туристичні центри світу лікувального і оздоровчого туризму
Основні три релігії світу. Туристичні центри світу паломницького (релігійного) туризму
Туристичні центри світу бізнес-туризму
Туристичні центри світу інсентив-туризму
Особливості планування і політика розвитку туризму у країнах світу на вибір: Франція, Іспанія, Велика Британія, США, Китай, Італія, Єгипет, ОАЕ, Австралія, Німеччина
Відомі готельні ланцюги світу на вибір: Marriott, Hilton, Accor, Hyatt, InterContinental, Ritz, інші
Життєвий цикл дестинації (на конкретному прикладі дестинації)
Перспектива і можливості розвитку різних видів міжнародного туризму в Україні
Провідні туроператори світу (за версією World Travel Awards)
Світових комп'ютерні системи бронювання
Рейтинг країн світу за Індексом конкурентоспроможності у сфері подорожей та туризму (The Travel & Tourism Competitiveness Report)

Тема 1. Предмет географії та економіки міжнародного туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Суспільно-економічні передумови виникнення, етапи розвитку та особливості міжнародного туризму. Міжнародний туризм в сучасних умовах. Форми і види міжнародного туризму. Роль туризму в національній і світовій економіці. Туризм як міжгалузева сфера діяльності зі створення туристичного продукту.

Література: [3, 10, 13, 17].

Тема 2. Методи вивчення географії та економіки туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Методологія вивчення географії та економіки міжнародного туризму. Використання основних географічних, філософських, економічних та наукових методів пізнання: наукової абстракції, єдності абстрактного і конкретного, історичного і логічного, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, системного підходу, моделювання, кількісного аналізу і ін. Міжнародний туризм як галузева наука і її зв'язок з теоретичними, функціональними і галузевими економічними науками.

Тема 3. Закони і закономірності територіальної організації світового ринку міжнародного туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Міжнародний ринок туристичних послуг: історія розвитку. Фактори, які впливають на розвиток виїзного туризму. Структура і закономірності функціонування туристичного ринку. Конкуренція і конкурентні стратегії туристичних підприємств на галузевому ринку.

Рекомендується ознайомитись із додатками А-К а також:

- електронною бібліотекою UNWTO: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>, зокрема статистичними щорічниками «UNWTO Tourism Highlights»;
- рейтингом країн світу за Індексом конкурентоспроможності у сфері подорожей та туризму (The Travel & Tourism

Competitiveness Report): <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2019>.

Література: [3, 10, 11, 13, 17, 19, 20, 21].

Тема 4. Туроператорська і турагентська діяльність в міжнародному туризмі.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Агентсько-операторські послуги в туризмі. Туроператорська діяльність і створення, просування та реалізація турпродукту. Основні типи туроператорів. Визначення потреби в основних і оборотних фондах. Активні і пасивні виробничі фонди туристичної фірми. Визначення потреб турфірми в обладнанні з врахуванням виконання певного об'єму послуг.

Користуючись Інтернет-ресурсами та іншими джерелами навести інформацію про кількість туристичних фірм (турагентів, туроператорів) м. Рівне або іншого міста, регіону (за основним місцем проживання).

Ознайомитись із провідними туроператорами світу та рейтингом World Travel Awards.

Література: [6, 7, 10, 11]

Тема 5. Міжнародні і національні туристичні організації.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Мета, завдання і принципи роботи міжнародних туристичних організацій. Всесвітня туристична організація. Міжнародна асоціація повітряного транспорту, Міжнародна організація цивільної авіації. Національні туристичні організації. Європейська комісія мандрівок, Азійсько-Тихоокеанська асоціація мандрівок, Карибська туристична організація.

Література: [3, 4, 10, 17]

Тема 6. Державне регулювання і інвестування в міжнародному туризмі.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Ціноутворення на туристичному ринку. Базисна, фактурна (Ex works, FOB, CAF, CIF) і світова ціни. Прибуток туроператора.

Тема 7. Індустрія міжнародного туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Сфера гостинності. Основні типи і прибутковість туристичних готелів і підприємств харчування. Міжнародні готельні і ресторани ланцюги. Основні види туристичних перевезень. Залізничні, повітряні, судохідні, автобусні компанії в туристичному бізнесі. Показники використання транспорту і його перевізна здатність.

Література: [1, 3, 10, 12, 13]

Тема 8. Страхування і безпека туристів.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Асистанс. Поняття інвестицій і їх класифікація. Інвестиційна привабливість, соціальне значення та державна підтримка туризму.

Рекомендується ознайомитись із:

- рейтингом страхових компаній, які здійснюють туристичне страхування: <https://minfin.com.ua/ua/insurance/rating/tourist/2018-12-31/>.
- діяльністю компанії «EUROP ASSISTANCE»

Література: [3, 8, 10, 13]

Тема 9. Планування і політика розвитку туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Рівень економічного розвитку і методи планування туризму. Формування міжнародної політики з використанням спеціальних бюджетних, грошових, фіскальних заходів. Планування і політика розвитку туризму в провідних країнах світу: Німеччина, Франція, Велика Британія, США та ін.

Література: [3, 8, 10, 13, 16, 19, 20, 21]

Тема 10. Географія основних видів туризму на міжнародному ринку туристичних послуг.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Географічні фактори розвитку міжнародного туризму Географія основних туристичних потоків. Туризм з метою відпочинку і розваг. Спортивний туризм. Міжнародні спортивні заходи. Гірськолижний туризм. Діловий туризм, бізнес подорожі, конгресово-виставковий туризм, інсентив-туризм, лікувальний і оздоровчий туризм. Релігійний туризм.

Література: [3, 10, 13, 16, 19, 20, 21]

Тема 11. Популярні туристичні регіони світу.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Субтропічне Середземномор'я - найпопулярніший туристичний регіон світу. Європа. Географія туризму в Північній Америці. Азійсько-Тихоокеанський регіон. Африка, Близький Схід та Південні Азія.

Література: [3, 10, 13, 16, 19, 20, 21]

Тема 12. Перспективи розвитку міжнародного туризму.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Динаміка і прогноз розвитку міжнародного туризму. Перспективи розвитку круїзів, екотуризму, культурно-пізнавального і тематичного туризму. Популярні туристичні напрямки. Вплив соціодемографічних змін на розвиток міжнародного туризму.

Література: [3, 10, 13]

Тема 13. Географічний аналіз міжнародного туризму на рівні країн і макрорегіонів.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Напрямки основних туристичних потоків по регіонах світу: Європа, Америка, Африка, Австралія, Близький Схід, Азія.

Література: [3, 10, 13, 16, 19, 20, 21]

Тема 14. Місце України в міжнародному туризмі.

Під час опрацювання даної теми варто звернути увагу на такі питання:

Формування і особливості вітчизняного ринку туристичних послуг. Історичний аспект створення ринку туризму в Україні. Стратегія

розвитку міжнародного туризму в Україні. Характеристика рекреаційного потенціалу туристичних центрів України. потенціал розвитку туризму в Україні. Міжнародний туризм як засіб інтеграції України у європейський та світовий простір.

Література: [3, 10, 13]

Література

1. Авіаквитки. Корисна інформація. URL: <https://air.pilot.ua/uk/poleznaya-informatsiya/aviabilet/>
2. Глобальний етичний Кодекс туризму (1999 р.) Всесвітньої Туристської Організації, ВТО. 1999. 6 с.
3. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 335 с.
4. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навчальний посібник / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. К.:Знання, 2011. 334 с.
5. Кодекс туриста (1985 р.) Всесвітньої Туристської Організації, ВТО. 198. 24 с.
6. Ліцензійні умови провадження туроператорської діяльності URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF>.
7. Ліцензійний реєстр суб'єктів туроператорської діяльності URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=95d9dfc1-a594-4c28-b3c4-949eb58d3562&tag=LitsenziiniiRestrSubktivTuroperatorskoiDiialnosti>
8. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник. Київ, 2008. 661 с.
9. Нормативна база. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents>
10. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Покоłodна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х.: ХНАМГ, 2008. 541 с.
11. Про туризм: Закон України від 18 листопада 2003 року, № 1282 IV
12. Розшифровка авіаквитка. URL: <http://perelit.com.ua/kvitki-pokacijah/rozshifrovka-aviakvitka.html>
13. Коротун С. І., Яковишина М. С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни "Географія та економіка міжнародного туризму" для студентів спеціальності 242 "Туризм".
14. Туризм. Перша рейтингова система Rate1/ URL:

<http://www.ratel.com.ua/ua/turizm/>

15. Хартія туризму (1985 р.) Всесвітньої Туристської Організації, ВТО. 1985. 12 с.
16. Final global destination cities report by Mastercard. URL: <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2019/09/GDCI-Global-Report-FINAL-1.pdf>.
17. UNWTO Tourism Highlights, 2019 Edition. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>
18. New 7 wonders. URL: <https://new7wonders.com/>
19. World's Most-Visited Tourist Attractions. URL: <https://www.worldatlas.com/articles/the-world-s-most-popular-tourist-attractions.html>
20. World statistics. URL: <http://world-statistics.org/>
21. International tourism, number of arrivals. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.ARVL>

Періодичні видання

1. Журнал «Міжнародний туризм».
2. Журнал «Український туризм». URL: <http://mw.com.ua/media>
3. Журнал "Мандри". URL: <https://ru.calameo.com/read>

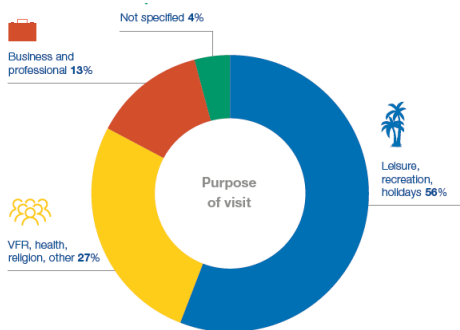
Міжнародні прибуття та надходження від туризму у 2018 році
Map of international tourist arrivals (million) and tourism receipts
(USD billion)

[17]

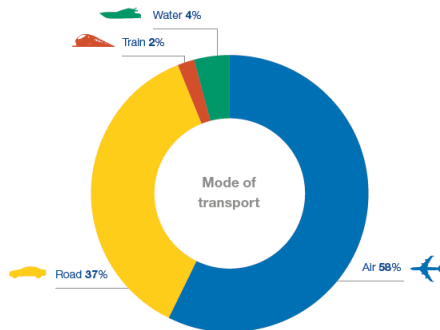

Структура міжнародного туризму у 2018 р. по відношенню до видів транспорту та за метою подорожі [17]

Purpose of visit, 2018 (% share)

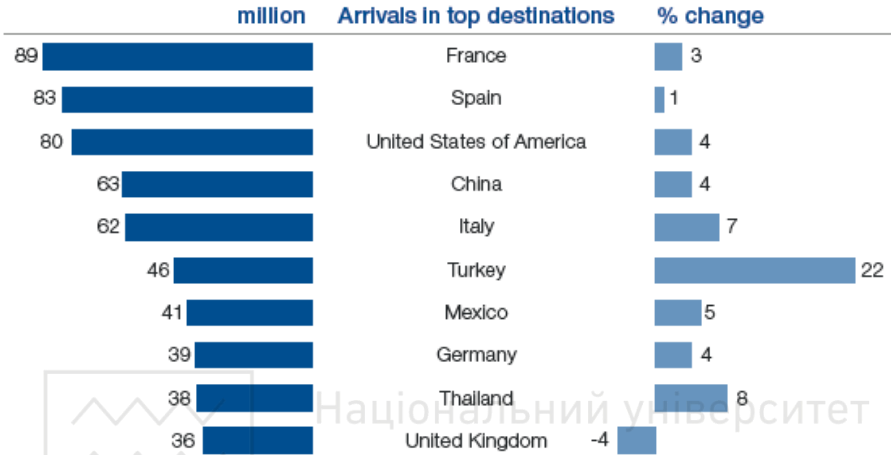
Mode of transport, 2018 (% share)

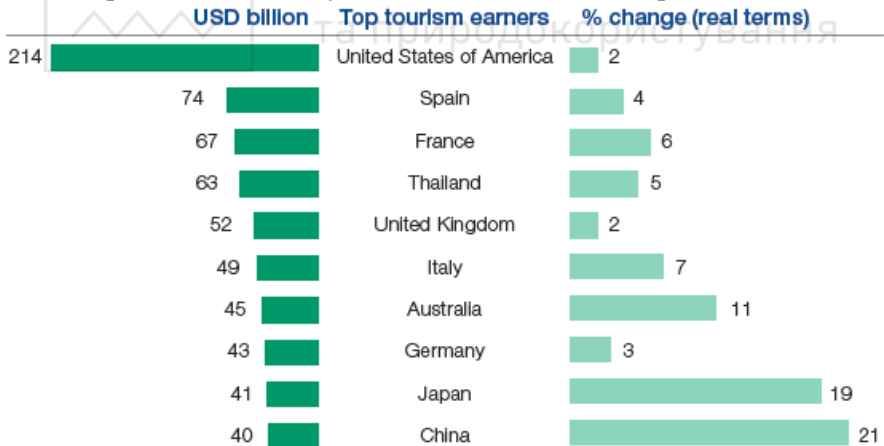

Рейтинг дестинацій за туристськими прибуттями та надходженнями від туризму, 2018 [17]

Top ten destinations by international tourist arrivals, 2018

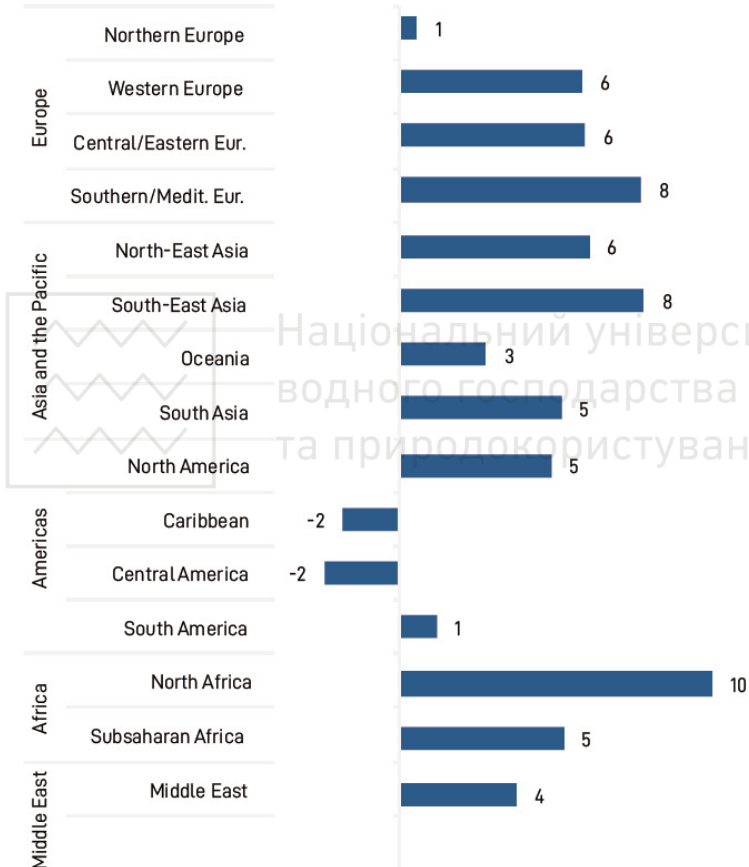
Top 10 destinations by international tourism receipts, 2018 [17]

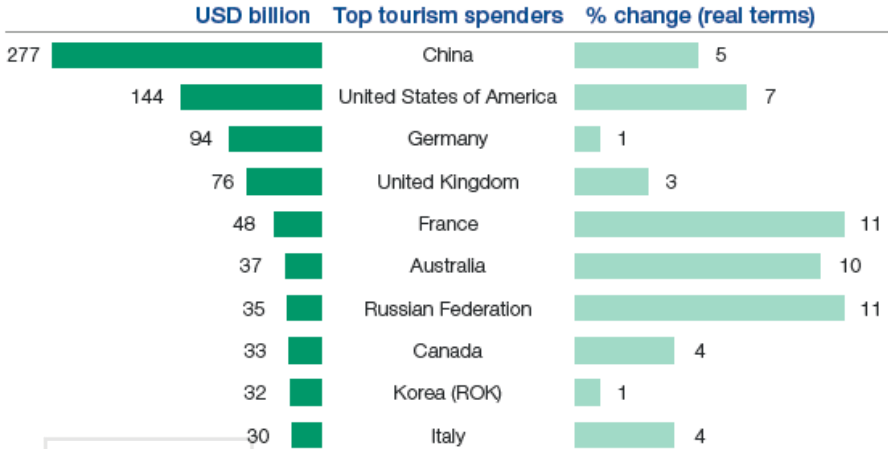
Приріст міжнародних туристських прибуттів за субрегіонами
(2017-2018) [17]

International Tourist Arrivals by subregion (% change), 2018

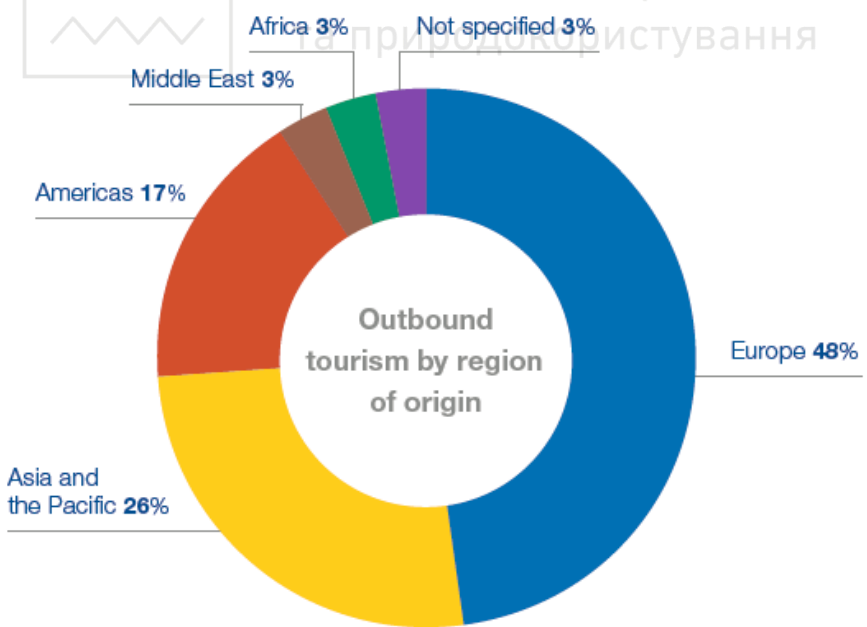

Рейтинг країн, населення яких у 2018 році найбільше витратило на подорожі, млрд. дол. [17]

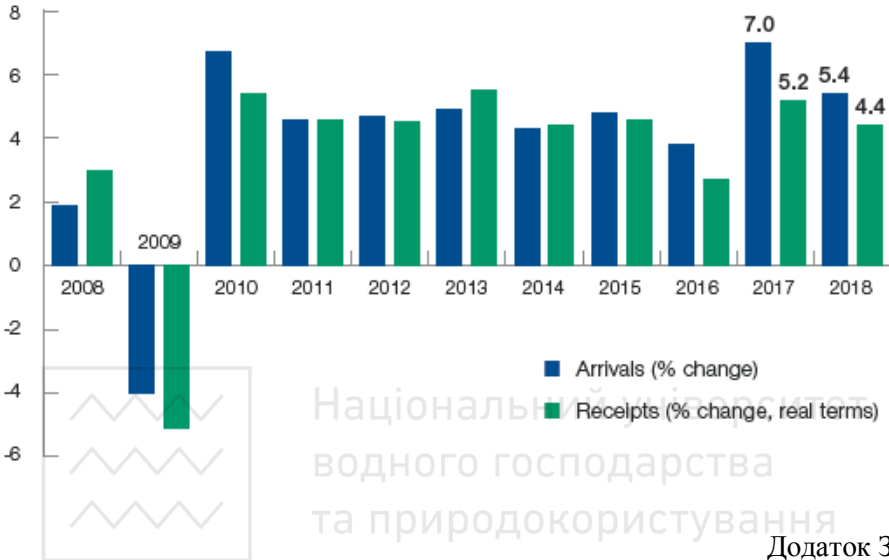

Інфографіка виїзного туризму 2018 року, за регіонами, з яких їдуть
Outbound tourism by region of origin, 2018 (% share) [17]

Динаміка приросту туристських прибуттів 2008-2018 р.р.
International tourist arrivals and tourism receipts (% change) [17]

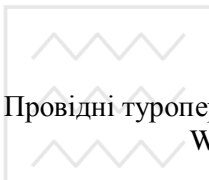
Темпи розвитку міжнародного туризму

Рік	Кількість туристських прибуттів
1950	25 млн
1960	69 млн
1970	159 млн
1980	284 млн
1990	435 млн
2000	674 млн
2010	949 млн
2017	1,326 млрд
2018	1,4 млрд
2030 (прогноз)	1,809 млрд

Рейтинг найбільш потужних готельних брендів (2019 рік)

2019 Rank	2018 Rank	Brand	2019 Brand Value	Brand Value Change	2018 Brand Value	2019 Brand Rating	2018 Brand Rating
1	1	← Hilton	\$7,398	+16.9%	\$6,330	AAA-	AAA-
2	2	← Marriott	\$5,039	-7.8%	\$5,464	AA+	AAA-
3	4	↑ Holiday Inn	\$3,945	+19.8%	\$3,292	AAA	AAA
4	3	↓ Hyatt	\$3,677	+4.7%	\$3,512	AA	AA+
5	10	↑ Hampton	\$3,182	+78.3%	\$1,784	AAA-	AAA-
6	6	← Shangri-La	\$2,513	+13.1%	\$2,221	AAA	AAA-
7	17	↑ Double Tree	\$2,058	+79.5%	\$1,147	AA+	AA+
8	5	↓ Courtyard	\$1,863	-38.3%	\$3,018	AA	AAA-
9	7	↓ Wyndham	\$1,708	-13.5%	\$1,976	AA	AAA-
10	9	↓ Ramada	\$1,624	-14.0%	\$1,890	AA	AA+

Провідні туроператори світу 2018 (за версією World Travel Awards) World's Leading Tour Operator 2018

Переможець - **Nirvana Travel & Tourism**

Номінанти, перелічені в алфавітному порядку, які були висунуті на провідного туроператора світу 2018 року, але не здобули перемогу:

- Abercrombie & Kent**
- Adventures by Disney**
- Diethelm Travel dnata**
- Emirates Holidays**
- Explora Caribe Tours**
- G Adventures**
- GO! Jamaica Travel**
- Metropolitan Touring**
- Pollman's Tours & Safaris**
- Thomas Cook Tours**
- TUI Group**
- Vietravel**
- Virgin Australia Travel**